

TORONTAI

Megjelenik naponta reggel. - Szerkesztőség, kiadó-hivatal és nyomda: Becskerek (Nagybecskerek), Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3. szám. - Telefon 21.

SZERDA, 1944 JANUÁR 5
73. évfolyam 3. szám

Előfizetésben:
Évente 840 félévre 420
negyedévre 210 havonta 70

Törökország mindent elkövet, hogy megőrizze semlegességét

Zürich, január 4.

A „Suisse“ ankarai jelentést közöl azokról a híresztelésekről, amelyek Törökországnak a háboruban való beavatkozását rebesgetik. „Hozzá kell fűznünk — írja a lap — hogy nézetünk szerint a török kormány bizonyos politikai és katonai szükségességek figyelembevételével továbbra is minden lehetőséget elkövet, hogy semlegességét megőrizze, minthogy az ország elsősorban a békét óhajtja és a semleges Törökország biztosítéka a balkáni rendnek.“

Katonai övezetek a Duna román partvidékén

Bukarest, január 4.

A Duna román partvidékének bizonyos részeit katonai övezetkévé nyilvánították. Az ottani helységekből csak a helyi hatóságok külön engedélyével lehet lakni.

Károly román exkirály vándoruton

Bukarest, jan. 4

A trónjukat veszített királyok között Károly volt román király változtatja leginkább és legsűrűbben tartózkodási helyét. Volt már Spanyolországban, Portugáliában, Angliában, Amerikában, de sehol sem sokáig. Most ismét vándorutara indul. Cosztarica középamerikai állam engedte meg neki és Lupeszku asszonynak a letelepedést San Jose-ban.

Nagy az ambíció USA-ban

Amsterdam, jan. 4.

La Guardia, New York főpolgármestere a „Daily Mail“ tudósítójának nyilatkozott az Azori-szigetekre vonatkozó angol-portugál egyezményről. „Remélni szeretnénk — mondotta többek között —, hogy a háboru után mi is ugyanolyan jogokat és előjogokat kapunk az Azori-szigeteken légi közlekedésünk számára, mint bármely más állam.“

A fasiszta kormány érvénytelennek nyilvánította Badoglio mozgósítási parancsát

Róma, január 4.

Badoglio mozgósítási parancsának a megszállt Dél-Olaszországban sem szabad engedelmességni — mondotta a fasiszta kormány rádiója. — Ilyen parancsok kiadására csak kormánya jogosult. A rádió felhívást intézett a megszállt területeken élő olaszokhoz hogy ne nyújtsanak segítséget a polgárháborúhoz, hanem kíséreljék meg a német és olasz csapatokhoz átverekedni magukat.

Vitebszknél elkecsereedett harcok folynak

A Führer főhadiszállásáról jelentik.

A véderő főparancsnoksága közli.

Nikopol hidfőjénél és Dnjeppetrovsktól délnyugatra a harctevékenység tegnap élénkségéből alábbhagyott. Az ellenség gyengébb támadásai megheiusultak.

Zsitomir déli és délkeleti részén a szovjet csapatok erős támadásait a német védelem kemény küzdelmekben elhárította, amelyek során az ellenség súlyos veszteséget szenvedett és elpusztult számos páncélos harckocsija. A német védelem a város nyugati részén megheiusította a bolsevisták átkarolási kísérleteit. Északnyugat felé a német véderők kemény harcokban állnak szovjet támadó csoportokkal.

Vitebszknél elkecsereedett küzdelmekben megheiusultak a bolsevisták helyenkénti erős támadásai. A német csapatok ellentámadása a német állásokba betört bolsevistákat szivós ellenállásunk dacára és

ellenrohamuk elhárítása után, az állásokból kivertek.

A keleti arcvonal többi szakaszain, helyenkint sűrű hóesés közben, csekély jelentőségű küzdelmekre került sor.

A délolaszországi arcvonalon a tegnapi nap csendben telt el.

Nehéz német csatarepülők az egyik éjjeli támadás alkalmával Augusztva város utánpótlási támaszpontja ellen egy közép nagyságú szállítóhajó, valamint egy anyagraktár lángba borult, kikötőberendezések szétrombolódtak.

Angol terrorbombázók elmúlt éjjel felhőburkolat védelme alatt, folytatták támadásaikat a német Birodalom fővárosának több lakónegyede ellen. Azonkívül bombákat dobtak néhány helységekre Németország nyugati területén. Német éjjeli vadászok és a légvédelmi tüzérség, eddig megállapítások szerint lelőttek 31 négymotoros bombázó repülőgépet.

Német repülők elmúlt éjjelkor zavartkeltő céllal előre törtek London fölé.

Stimson beszámolója a hadihelyzetről

Washington, jan. 4.

A kongresszus négyszáz tagja a kongresszus könyvtárában gyűlt össze, hogy titkos ülésen meghallgassa Stimson hadügyminiszter őszinte beszámolóját a hadihelyzetről. Az ülésen Knox tengerészetiügyi miniszter is résztvett. Stimson bizakodóan ítélte meg a helyzetet, hangoztatta azonban, hogy a megoldandó problémák kemény és súlyos feladatot rónak a szövetségesekre. Ez különösen a Japán elleni háborúval kapcsolatosan áll. Illetékes

helyről nyert értesülések szerint Japán még mindig több repülőgépet épít, mint amennyit a szövetségesek meg tudnak semmisíteni és ezért súlyosan téved az, aki azt hiszi, hogy a Japán elleni háborút könnyen meg lehetne nyerni, ha Oroszország Szibériában támpontokat bocsátana a szövetségesek rendelkezésére. Tekintetbe kell venni azt is, hogy Japánnak félmilliónyi erős hadserege van a kelet-szibériai határon, amellyel szemben a szibériai repülőtereket aligha lehetne megvédeni.

A világ legmodernebb kórháza most nyílt meg Németországban

Berlin, jan. 4.

Egy rajnavidéki német városban most nyílt meg az a balesetkórház, amely kétségtelenül a világ legkorszerűbben berendezett kórházának mondható. Mindaz, amit a gyógyászati technika megvalósított, megtalálható ebben a kórházban, amelybe azonban csak balesetek áldozatait veszik fel ápolásra. Mozgásterápia, gyógytorna, vizgyógyintézet és a legkülönbözőbb Röntgen készülékek végzik itt a gyógyítás munkáját. A műtőtermek hőmérséklete a mindenkori szükséglet szerint külön hőmérsékletszabályozó készülékkel változtatható. A műtétet

végző orvos mikrofonon adja utasi távirattal a segédkező nővéreknek, ugyanekkor leletet diktálhat a beteg állapotáról a mellékszobában tartózkodó ápolónőnek. Könnyebb műtétek esetében fejhallgatót csatolnak a beteg fölére, amely az illető izlése szerinti zenét közvetít, hogy figyelmét a műtétről elvonja. Hatalmas fényjelző- és világítóberendezések gondoskodnak róla, hogy minden pillanatnyi pontossággal és a legtökéletesebb módon biztosítja az életmentés munkáját. Hetenként egyszer tudományos előadásokat tartanak fiatal sebészek számára a kórház tantermében. Ugyanígy tanfo-

lyamokat tartanak ápolónők és orvosi asszisztensnők számára. Időnként különféle szakorvosok előtt a legújabb gyógymódokat ismertetik. Németországnak ebben a kórházában megvalósul az emberiségnek az az álma, hogy a szenvedő emberekért mindent megtegyen az orvostudomány, ami csak módjában áll.

Megalakult Szabad India kormány

Tokió, jan. 4.

Subhas Chandra Bose, a keletázsiai hindu függetlenségi liga elnöke és a hindu nemzeti hadsereg parancsnoka bejelentette, hogy megalakult az „Azad Hind“ (Szabad India) ideiglenes kormánya.

Ujjáépítési hivatal

Madrid, január 4.

Londoni brit és szövetséges körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak a szövetségesek ujjáépítési hivatala küszöbönálló értekezletének és megfelelő előkészületeket tesznek az értekezleten résztvevő küldöttségek összeállítására. Hír szerint a cseh emigránsokat Jan Masarik, a lengyel emigránsokat Kwopinski, a belga emigránsokat Spaak, a holland emigránsokat Kersztens és az algiri francia disszidens bizottságot Monet fogja képviselni.

Ujabb megbeszélések

Róma, jan. 4.

Lord Mountbatten, a keletázsiai seregek főparancsnoka, a delhi rádió közlése szerint jelenleg Csungkingban tartózkodik, ahol megbeszéléseket folytat Csangkaisekkel.

Angliában a személy- és teherszállító légi forgalom óriási fellendülését várják a háboru után

Berlin, jan. 4.

Beaverbrook a felsőház ülésen kijelentette, hogy a nemrég Londonban megtartott birodalmi értekezlet egyhangu határozatot fogadott el, amelynek értelmében légi szállítási hatóságot kell létesíteni, amely az egyesült nemzetek szervezetének tartoznék felelősséggel. Különös figyelmet kell szentelni Beaverbrook szerint az északi Atlantióceánon át vezető légi forgalomnak, ahol például 1942—43 telén csupán egyetlen egy repülőgép vészett el. Beaverbrook kétezerre becsülte azoknak a polgári repülőgépeknek a számát, amelyek a háboru befejezése után majd Nagy-Britannia rendelkezésére állanak. Végül állást foglalt a szállítási légi flotta minél erőteljesebb kiépítése mellett, mivel véleménye szerint a háboru után mind a személy, mind a teherforgalom óriási mértékben fel fog lendülni. Az állam csupán a tengerentuli légi forgalmat ellenőrizné.

Isten vele

Lajos Bátyám

December 24-én mentem végig a becskerekai temetőn. Még alig pár hónapja, hogy utoljára erre jártam és mégis mennyi kedves ember költözött ki azóta ide. Borongós, esős nap volt az idén december 24-én korán jött le az est, egy-egy siron meggyújtották a mécsesét és az ember azt hihette volna, halottak napja van. A szent este békéje hiányzott a szivekből és még a meghitt, régi dal „Csendes éj, szent éj“ sem tudta elmult boldog napok illúzióját a szivekbe lopni. A főúton haladva egy régi, nagy szürke kripta előtt álltam meg, hogy levett kalappal utoljára fejet hajtsak új lakója előtt. Alig három hete, hogy a pesti újság elhalálozási rovatában olvasva, összefutottak szemem előtt a betűk és én megint egyszer megdöbbenve álltam a halál örök misztériumával szemben. A hír rövid volt, pár szóban foglalta össze egy hosszú munkában gazdag élet főbb mozzanatait és jelentette, hogy Nagybecskerekben 79 éves korában elhunyt Brájer Lajos. Ekkor ébredtem először tudatára annak, hogy Brájer Lajos közel 60 évvel volt idősebb nálam, mert személyes érintkezésünk során sohasem jutott eszembe, hogy ez az ember, aki annyira otthon volt irodalomban, zenében művészetben sőt a napi események sokszor hihetetlenül bonyolult fázisaiban, már messze túlhaladta a pátriárkák korát.

Brájer Lajos közéleti munkáját méltatni a legkevésbé sem vagyok hivatva, csak személyéről szeretnék megemlékezni, az emberről, aki típusa volt egy már-már kiháló félben lévő osztálynak, egy férfi, akit mi magyarok úgy hívunk, hogy „Ur“ és akit a francia, talán még találóbán, a lelki és szellemi kultúrát összefoglalóan úgy nevez, hogy „europeen“. Ebben a borus téli alkonyatban, kint a becskerekai temetőben eszembe jutottak az elmúlt nyár forró, augusztusi napjai, mikor még lejártunk az öreg uszodába. Itt találkoztam nap-nap után Brájer Lajossal. Ha lejött a hidre napozni, mindig lehetőleg úgy helyezkedtem, el hogy észre vegyen. Ilyenkor barátságosan átszólt: „Servus Drusza!“ és én letelepedtem mellé a deszkákra a tűző napban, mert tudtam, hogy beszélni fog. Beszélni fog az ő finom, halk modorában régmúlt időkről, emberekről, kiket csak a tankönyvekből és műveikből ismertem, elmondja majd a pesti művészvilág életét, találkozásait Rákosi Jenővel, Jókaival, Mikszáthtal, beszélni fog idegen országokról és el fogja mondani szinte kimeríthetetlen tapasztalatait, egy ember élményeit, aki mindig nyitott szemmel járt a világban, mindig kész volt tanulni s azt olyan formában tudja továbbadni, hogy minden egyes mondata élvezet hallgatni, de egyben tanulság is. És én hallgattam a fiatalok álhatatos tanulmánygyűlésével, lestem szavait és erőt vett rajtam az az elfogultság, szinte belső izgalmam, mely olyankor lesz urrá rajtunk, amikor ösztönszerűleg megérezzük, hogy egy kiváltságos egyéniséggel állunk szemben, csak hallgatjuk őt és még egy kérdéssel sem merjük félbeszakítani.

MÉHÉSZETI BESZÁMOLÓ

Bánáti magyar Méhész Testvérek!

Lezajlott felettünk megint egy háborús év. Petőfi szavával élve, az öreg ember nem előre, hanem hátra szeret tekinteni. Vessünk hát mi is egy pillantást hátra és nézzük meg mit csináltunk a méhészünk érdekében.

1941 nyarán a nagybecskerekai magyar méhészek egy magyar méhészegyletbe kezdtek tömörülni. 1942 február 17-én bekapcsolódtak a felsőmuzslyaiak és úgy közösen megalakították a BMKSz keretén belül a Méhészeti Szakosztályt, amely céljával tüzte ki az összes bánáti magyar méhész testvérek egy közös egyletbe való tömörülését.

A Méhészeti Szakosztály. 1940 február 20-án felhívást bocsájtott ki az összes magyar méhészekhez a DMKSz fiókjain keresztül, kérve a körzetvezetőket, hogy szőlítsák fel a méhészeket mozgalmunk csatlakozásához. A szervezés szépen megindult, de a végzet mást határozott.

A Méhészeti Szakosztály tudta és beleegyezése nélkül a Duna-Tiszavidéki Gazdasági Egyesület a Torontál 1942 március 10-iki számában egy jóhiszemű felhívást intézett, amelyben felhívja a magyar méhész társadalmat, hogy alakítsák meg falvaikban a méhész szövetkezeteket. Méhészünk egy része beszerkeszkedett a Mezőgazdasági egyesülethez, egy része még tanácstalanul várta a fejleményeket. Ennek következménye a háromfélé haladás.

A Méhészeti Szakosztály, hogy ezen állapoton változtasson tanácskozásba bocsájtott a DMKSz elnökségével, valamint a Duna-Tisza Gazdasági Egyesülettel és jóhiszeműségét bebizonyítsa és a Magyar méhészeket összetömörítse, belement abba, hogy hozzájárul a „Méhész Szövetkezetek“ szervezéséhez, sőt még maga is átalakult azzá. A szükséges iratok megszerzése után a kérvényt beadtuk a helybeli kerületi törvényszékhez cégjegyzés végett. Az utóbbi 1942 június 24-én elutasít azzal, hogy csatoljuk a kérvényünkhöz Belgrádból a Főszövetkezetek Központjának az ajánló igazolványát.

Erre a Méhészeti Szakosztály 1943 szeptember 11-én megemléksített ugyanennek a Szakosztálynak 1943 május 22-én hozott határozatát, hogy „Méhészeti Szövetkezetté alakul át“, kimondja, hogy továbbra is a régi bevált uton kell haladnia a DMKSz keretén belül, életképességét csakis itt látja biztosítottának.

A becskerekai fiók DMKSz Méhészeti Szakosztálya 1943 április 21-én megalakítja a DMKSz Mező

mert félünk, hogy elröppen a varázs és mi rádöbbenünk saját személységünk jelentéktelenségére. Szívesen beszélgettem velem, a kezdőt látta bennem talán kicsit saját magát is, mikor hatvan évvel ezelőtt elindult a lépcső első fokáról, mikor belső munkatársa lett egy napilapnak. „Isten veled Drusza“ mondotta bucsuzásakor és én mindig a viszontlátás reményében feleltem „Viszontlátásra Lajos Bátyám.“

A kripta rozsdásodó kerítése

gazdasági osztály méhészeti alosztályát, a bánáti magyar méhészek Központját.

A BMKSz alapszabálya értelmében a mezőgazdasági osztály a hatodik szerv. Ez alá tartozik a Duna-Tiszavidéki Mezőgazdasági Egyesület is melynek külön jóváhagyott alapszabályai vannak, mi méhészek nem vagyunk neki alárendelve, hanem csak mellé, a választmányunk tehát mint autonóm testület kizárólag a DMKSz elnökének van alárendelve. Ezzel elértük azt, hogy egy táborba tömörülhetünk, ha akarjuk.

Mi most a teendő? Ahol megvannak szervezve ott nem kell, de ahol nincs, ott szervezkezdjenek meg és alakítsák meg a DMKSz ottani fiók Méhészeti alosztályát. Válasszon egy elnököt, egy titkárt, egy pénztárnokot és még 4-5 választmányi tagot. Ahol nincs 10 méhész, azok csatlakozzanak a szomszéd község méhész alosztályához, vagy pedig a becskerekai DMKSz Fiók Méhészeti Szakosztályához. Ezt a szervezést azonnal hajtsák végre, legkésőbb 1944 január 30-ig.

Az alakuló, vagy a választmányi jegyzőkönyveket a tagok névjegyzékével együtt küldjék be a DMKSz Mezőgazdasági osztály Méhészeti alosztályok központja címére Nagybecskerekre. Itt kiállítjuk a tagsági könyvecskéket. Ha ezzel a munkával elkészülünk, akkor 1944 március első felében megválasztjuk a Központi tisztikarát és a választmányt. Az összes vidéki méhész elnökök fogják ez utóbbiakat megválasztani, de maguk is választhatók lesznek.

Amint ez megtörténik, akkor a többi hátralevő problémákat is tárgyaljuk.

Akik hozzánk a Méhészeti Szakosztályba beiratkoztak azok a jövőben a községük méhészeti alosztályába tartoznak, amennyiben ilyen létezik náluk.

A bánáti méhész ügyeket a DMKSz elnöke által kinevezett személyek ideiglenesen irányítják és pedig elnök Szmieskó János Becskerek, alelnök Selmecezy János Magyaracsérnyé, titkár Palásthy Antal Becskerek. Választmányi tagok Becskerekéről: Sántha Sándor, Zsilka György, Kopasz István, Patay János és Révész Vincze. Vidékről: Gombos Antal Felsőmuzslyá, Deli András Tor. Vásárhely, Zaháriás Aladár Kanak, Kelemen János Aracs, Szőke Imre Szaján és Árpádfy Antal Padé. A nevezettek egytől-egyig

mögött a koszoruk virágai már elhervadtak, csak levelei zöldék még. Milyen büszkén, milyen boldogan készültem neki elhozni első megjelent cikkeimet, véleményét kikérni, mennyit tudtam és mennyit szerettem volna még Tőle tanulni. De Őt ez már mind nem érdekli, elment tőlünk örökre és talán már azt a pár száz virágot sem látja, melyet az új generáció nevében ragaszkodó szeretetünk jeléül, bensőséges kegyelettel tesz le isrája.

—rt.—

kipróbált gyakorlati méhészek. Az 1944. évi március havában lezajlandó választmányi gyűlésen soraink kibővülnek vérbeli agilis méhészekkel és így csak mi méhészek fogjuk irányítani a saját ügyeinket.

Ime röviden vázoltuk a szervezés munkájának eredményét. Ami a gyakorlati részt és az ebből származó hasznot illeti arról a gyűlésen fogunk beszámolni. De azért annyit mondhatunk, hogy eddig is sok kellemetlen zaklatástól mentettük meg méhészársainkat, különösen azokat, akik nincsenek nálunk beszerelve. Azért ezt a cikket becses figyelmükbe ajánljuk és kérjük, mindazokat a méhészársainkat, akik egyáltalán nem szervezkezdtek, vagy máshová iratkoztak, tegyék azt most utólag saját jól felfogott érdekükbe.

Most pedig egy boldogabb magyar szebb jövőt, de kívánjuk, hogy az új esztendőben nemcsak a méznád-cirokból, hanem a kaptárokból is zuhogjon minden magyar méhészársainkra az Isten áldása!

Szmieskó János.

Az angliai kommunista párt főtitkára a nyugateurópai második arcvonalat sürgeti

Genf, január 4.

Londónból jelentik: Pollit, az angliai kommunista párt főtitkára a Daily Workerben a nyugateurópai második arcvonal megnyitását követeli. Minden erőfeszítésnek e cél érdekében kell megtörténnie. A jövőben az angoloknak, az amerikaiaknak és a Szovjetnek egyforma felelősséget, egyforma áldozatokat kell viselniük, egyforma feladatokkal. Az angol-amerikai közvéleményt figyelmeztetni kell, hogy ne számítson e háboruban olcsó sikerre. Magától értődőnek kell tekinteni az olyan áldozatokat, amelyeket a Szovjet hozott. A Churchill-kormányt nyomban „erősítést“ kell kapnia a munkásmozgalomból származó fasisztaellenes erők révén.

„A kis államok szerepe a háború után“

London, jan. 4.

A „New Europe Circle“, egy, a napi kérdések megvitatására alakult társaság vitaestet rendezett, amelynek során Egli doktor, a „Neue Züricher Zeitung“ londoni levelezője és dr. Kingsley Martin, a „New Statesman and Nation“ című hetilap kiadója „A kis államok szerepéről a háború után Európában“ tartott előadást.

Dr. Egli hangoztatta, a kis államok létjogosultságát és a nagyhatalmakkal való együttműködést a következő elvek megvalósulásától tette függővé: a kisebbségi kérdés megoldása; a környezet társadalmi feltételeihez való alkalmazkodás; egyenjogúság a nyersanyagok felhasználása terén és a nyersanyagforrások megnyitása az összes állam számára. Dr. Kingsley Martin azt az álláspontot képviselte, hogy az Atlantic Chartának az összes állam szuverenitására vonatkozó elve aligha valósítható meg. Martin kijelentette, hogy szuverén államnak csak olyan országot lehet elismerni, amely meg tudja védeni saját határait. Martin véleménye szerint a kis államok egyéni élete, elsősorban kulturális és civilizációs szempontból nemcsak jogos, hanem értékes is, látjuk azonban, csak akkor biztosítható, ha a négy nagyhatalomra — Nagy-Britanniára, az Egyesült Államokra, Oroszországra és Kínára támaszkodnak és együttműködnek velük.

HIREK

A Duce fogságának és kiszabadításának regényes története

A Palazzo Veneziától a Gran Sassoig

IRTA: LUIGI B. NERVETTO

Skorzeny Ottó első vállalkozása

A szeptember 10-ére virradó éjszakában, a vezetőjük Skorzeny tengeren Santa Maddalena felé, Négy német tengerész ült a csónakban, a vezetőjük Szkorzeny Ottó SS-rohamvezető volt, akinek nevét később a Gran Sasso lejáródott események tették világszerte ismertté. A kora esti órákban indultak egy északabbra fekvő kikötőből, egész éjjel futottak, könnyű, de gyorsjáratu járművükkel a meglehetősen nyugtalan tengeren. Utközben két izben is fényező sugárkévéinek középpontjába kerültek, ilyenkor leállították a motort, lefeküdtek csónakjuk fenekére és tíz percig, negyedóra hosszát dobáltatták magukat a hullámokkal. Ez volt a legvakmerőbb vállalkozás mindazok közül, amelyek Mussolini kiszabadítására szerveződtek.

Hajnaltájban érték el a szigetet. Óvatosan partraszálltak, motrosukat is partravonattak és elrejtették a bokrok között. Felállították a rádiókészüléküket és a bokrok közt meghúzódva, figyelték a környéket. Egy órai várakozás után felkelt a nap, a teljes világitásnál most már jobban áttekinthették a szigetet és a parti vizeket. Skorzeny messzelátóval apróra megnézte mindent a terepen; meglepetve állapította meg, hogy katonát sehol sem lát, az egész sziget őrizetlennek látszik. A tenger felé fordult; itt sem volt semmi látnivaló. Valahol, nagyon messze egy füstoszlop emelkedett az ég felé, arról sem lehetett megállapítani, kereskedelmi vagy hadihajótól származik-e. A torepdóromból eltűntek, a cirkáló, amelyről az előző napon jelentést kaptak, szintén nem volt látható.

„Aki a házban volt, azt elvitték“

A négy német tengerész, akiknek fegyverzete géppisztolyból és kézigranátból állott, Skorzeny Ottó vezetésével megindult a sziget belseje felé. Óvatosan megközelítették az első lakóházat, amelynek ajtaját éppen akkor nyitotta ki egy öreg olasz halász, vagy gazdaember. Betuszkolták a házba, a nagy szobában még egy öregasszonyt találtak, meg két gyereket. Egy tengerész kiint maradt az ajtó előtt, őrt állni, a többiek, há-

ványt csinált abból a célból, hogy ennek kamatait évenként szétosszák azok között, akik — sajátkezüleg irt rendelkezése szerint — „az elmúlt években az emberiségnek a legnagyobb szolgálatot tették“ és akik „a népek állandó testvériségét, az állandó fegyverkezések megszüntetését, a béke-mozgalmak népszerűsítését“ leginkább előmozdították. Nobel, aki Stockholmban született, Oroszországban élt, majd Franciaországban és Olaszországban dolgozott, San Remóban halt meg. Végrendeletét megelőzőleg Párisban írta meg és ott is helyezte le-

man, megkezdték odabent a faggatást.

— Ne féjetelek, nem bántunk senkit sem — kezdte Skorzeny Ottó. — Mondjátok meg, hol tartják fogva a Ducet?

— Nem tudom — dadogta az öregember. — Nem láttam.

— Nem is hallottál semmit?

A nagyobbik gyerek bátran beleszólt a beszélgetésbe:

— Már nincs itt a Duce. Elvitték az este, hajóval.

Az öreg halász rémülten rákiabált a gyerekre:

— Fogd be a szádat! Nem tudsz semmit, hiszen nem is tudhatsz.

A német tengerészek felé fordult és megmagyarázta a helyzetet:

— Azt tudjuk, hogy voltak itt katonák, valakit őriztek az egyik tengerparti villában, de azt nem tudhatjuk biztosan, hogy kit, mert nem láttuk. Beszéltek, hogy a Ducet rejtegették, de inkább csak az asszony népe beszélt és látni nem látta senki.

Skorzeny a gyerekhez fordult, látta, hogy tőle könnyebben kaphat felvilágosítást.

→ Beszélj csak, mit láttál?

— Az este, kevéssel naplemente után nagy hajó jött a part közelébe. Egy csónakot bocsátottak le róla, aranygombos ruhájú tengerészek szálltak partra belőle, egész biztosan tiszték voltak. Aki a házban volt, azt elvitték, sok tengerész között ment le a partra. A katonák is mind utána mentek, akik már régebben itt voltak, meg a tengerészek is, akik csak tegnap jöttek. A csónak sokszor megfordult a hajó és a part között, amíg valamennyien elmehettek, azután mindjárt bugni kezdett a gép, a hajó elment. Nincs már itt egy katona sem.

Skorzeny átment embereivel a tengerparti villába, amelyet a gyerek mutatott meg nekik. Senkit sem találtak a házban, régi lakói még nem tértek vissza. Egyetlen sor írást, semmiféle jelet nem találtak a szobában, mégis egészen biztosan érezték, hogy a Duce ott volt és onnan vitték el az este. Hogy hová vitték? Skorzeny Ottó emberei nem is sejtették. Visszatértek a tengerpartra, ott elrejtett rádiókészülékükhöz és azonnal jelentést adtak le a római német hírszerzőközpontnak.

(Folytatjuk).

tétbe. A hagyaték kamatait először 1901-ben osztották szét. Az évek sora alatt száznál is több ember, közéleti egyén, kutató, író részesült a tekintélyes összeget kitevő nagy kitüntetésben. Utólag 1937-ben adták ki a Nobel-díjakat. Az egyik díjat egy magyar tudós dr. Szentgyörgyi Albert nyerte el élettani kutatásai megjutalmazásául. A magyar tudósnak először sikerült a C-vitamint előállítania és munkálkodását az egész világ tudományos köreiben jól ismerték. 1939-ben a háborús viszonyok miatt már nem adták ki a Nobel-díjat. A vég-

rendelet egyik pontja szerint pedig, ha az alapítvány kamatait öt egymást követő évben nem adják ki, a 31 és félmillió svéd koronát kitevő hagyaték visszazáll az örökösökre. Ha tehát a háború még 1944-ben is tart, a tudományos világot érzékeny csapás éri: — megszűnik a Nobel-díj.

SEGITSÉD MAGYAR VÉREIDET

Támogasd szövetkezeti mozgalmunkat.

— A por fokozza a gyümölcs-termést. Németország egyes vidékein azt az érdekes megfigyelést tették, hogy az országuti forgalom és a gyümölcs-termés között bizonyos összefüggés állhat fenn. Megállapították ugyanis, hogy az országutakat szegélyező gyümölcsfát különösen jó termést hoznak. Ebből arra következtettek, hogy az út pora, amely ellepi a fákat, védelmet jelent a gyümölcsnek a hideg és kártevő férgek ellen. Az is lehet azonban, hogy nem annyira a por, mint inkább a gépkocsik kipuffogóiból eredő gázok védik meg ezektől a gyümölcsfákat. Annyi mindenesetre bizonyos, hogy lényeges különbségek mutatkoznak az utmenti és a gyümölcsösökben álló fák termése között.

Teljesítsd magyar kötelességedet!

Emeld fel szövetkezeti üzletrészedet a DMKSZ nagybecskerekéi Szövetkezetében (Temesvári utca 15. sz. alatt).

TÖBBEKNEK: Levelezéseiknél, kérdéseveiknél kérjük, írják ki mindig teljes nevüket és címüket. Névtelen levelekre nem válaszolhatunk. Pénzbeküldéseknél kérjük, írják meg mindig a csekk vagy postautalvány hátsó részén, hogy az összeget milyen célra küldik be. Ha csak előfizetési díjat küldenek be, nem kell írni semmit, csak akkor, ha most küldenek be először előfizetési díjat.

A magyar ipari és mezőgazdasági munkások biztosítása

Az Országos Társadalombiztosító Intézet (OTI) hatáskörébe eső ipari munkások 1941. évi hivatalos adatok szerint 110 millió pengős különféle szolgálatban részesültek több mint egymillió főt kitevő tömegükkel. Tarka változatosságban vonulnak föl itt a betegségi, baleseti, rokkantsági, öregségi ágazatok segélyezései táppénz, gyógyszer, kórházi ápolás, szülészeti segély stb. formájában. Ehhez járul még a legutóbb bevezetett gyermeknevelési pótlék 30 milliós összege is. Ha már most a mezőgazdasági munkásság szociális biztosítását vesszük szemügyre, akkor azt látjuk, hogy 800.000 főnyi öregségi és félannyi baleset biztosított részére 7.2 millió pengős szolgáltatás jutott. Ebbe a számba már beleértjük a közel 80.000 főnyi öregségi járadékot és a mezőgazdaság tisztikarához tartozó gazdaiszteket is. A különbség szembetűnő és elgondolkodtató. Sok itt még a tennivaló, egyrészt új biztosítási ágazat a betegség elleni biztosítás megvalósítása révén, másrészt millió és millió mezőgazdasági dolgozó bekapcsolása útján. Ezek az 5 holdig terjedő törpebirtokosok. Az ONC's A évi 100 milliós támogatása billenti helyre itt a mérleget.

Vasárnap	Jan. 31 nap
2	Kat. B. Jéz. sz. neve Prot. Ábel
Hétfő	Kat. Genovéva Prot. Alpár
Kedd	Kat. Títusz Prot. Leona
Szerda	Kat. Teleszfor Prot. Simon
Csüfőrtök	Kat. Vizkereszt Prot. Vizkereszt
Péntek	Kat. Lucian vt. Prot. Attila
Szombat	Kat. Szörény † Prot. Szörény

Időjárás: Enyhe csapadékos. Január 1-én a nap kel 7:32 és nyugszik 16:03, január 8-án 7:31 kel és 16:10 órákor nyugszik. Hét perccel hosszabbak a nappalok. — **Holdváltások:** Első negyed 2-án 21 óra 4 perckor. Utolsó negyed 18-án 16 óra 32 perckor. Újhold 25-én 16 óra 24 perckor. Teljes napfogyatkozás 25-én. Nálunk nem látható.

Ma a Salvator (Schwarz) gyógyszer-tár Göringgasse (Fő ucca) éjjeli szolgálatot.

Délben fél egytől 2 óráig csak az ügyeletes gyógyszer-tár van nyitva, a többi ezen idő alatt bezár.

A munkásbiztosító ügyeletes orvosa Beeskerek (Nagybeeskerek) egész területére szombat este 8 órától, hétfő reggel 6 óráig dr. Szavin Evgenije lakik Mária Terézia ucca 28. szám alatt.

Magyarország nemzetközi kapcsolatai 1919—1938-ig. A Korvin Máttyás-Társaság kiadásában most hagyta el a sajtót a Rodolfo Mosca egyetemi tanár által összeállított dokumentációs jellegű könyv, amelynek címe magyarul „A magyar királyság kapcsolatai 1919—1938-ig“. Az eredeti fogalmazási nyelven összeállított, ma már történeti értékkel bíró jegyzőkönyvek, hivatalos szerződések stb. sorozatait tartalmazó, nagyterjedelmű kötet felöleli a trianoni békeszerződés aláírását megelőző és követő magyar vonatkozású nemzetközi eseményeket, Magyarország a Nemzetek Szövetségével kapcsolatos viszonyát, eljárásait, a külföldi államokkal létesített szerződéseit és megjegyzéseit stb.

Veszedelemben a Nobel-díj. Az újkori hadviselés legpusztítóbb anyagát, a nitroglicerint, illetve a dinamitot Nobel Alfréd-Bernard svéd vegyész találta fel. Az ő találmánya a füstnélküli lőpor is. Ezek a találmányok nagy vagyont hoztattak. Amikor ágyuöntő gyáratól megvált, előrehaladott korában megírta végrendeletét és a halált és a rombolást szolgáló találmányaival szerzett vagyonát vissza akarta adni az emberiségnek, hogy a tudományt, a haladást, az irodalmi fejlődést és különösen a béke gondolatát szolgálja. 1895 november 27-én kelt végrendeletében 31 és fél millió svéd korona vagyonából alapít-

IRODALOM

Rovatvezető: KRISTALY ISTVAN, a BMKSz írói szakosztályának elnöke

A nép válaszol...

A magyar közösségi élet tiszta eszményeinek és az abból fakadó alkotó szellemiségnek kívántunk módot adni a megnyilatkozásra akkor, mikor felkértük a „Torontál“-t, legyen segítségére a bánati írónak, hogy munkásságukkal közösségünk elé léphessenek. A „Torontál“ e kérés előtt is megnyitotta kapuit minden érdemes munka előtt. Amikor azonban közösségünk életkerete a BMKSz-ben a megszervezettség állapotába érkezett el, a fejlődés érdeke törvényszerűen vetette fel a kívánalmat, hogy szellemi téren is meginduljon az erők számbavétele és azok fejlődésének biztosítása. A BMKSz nagyvonalú elgondolása, — közösségünk mindenirányú szerves együttműködése a magyar közjóért, — újabb fejezettel bővült abban az elhatározásában, hogy az irodalmi és tudományos élet fellendítése érdekében megalakítja irodalmi szakosztályát. E határozat alkalmával egy irodalmi folyóirat alapítására is megtörtént minden szükséges lépés. A háborús nehézségek miatt a folyóirat még nem ölthetett testet, annak dacára, hogy az szellemiekben már készen állott és ma is felkészülten várja a megvalósulás annyira jelentőségteljes pillanatát. Hogy szellemi életünkben a lélek indító, megerősítő és jövőtalapozó munkája a közösség érdekétől áthatottan szerves egységben nyilvánkozthasson meg, az együttműködés érdekében fordultunk a „Torontál“-hoz, segítsen bennünket a nyilvánosság elé. A „Torontál“ habozás nélkül mellénk állott és lapjain nagy áldozatkészséggel irodalmi rovatot engedélyezett. A munka elindulhatott.

A zászlóbontás után drámai várakozási idő következett. A munkatársak, így írói egyéniségükben már meghatározott jelentőségű kis csoportja, készen állott a munkában való együttműködésre. A közösség érdeke azonban nem támaszkodhatott csak e csoport művészi és szellemi értékeire. Mert a feladat az egyetemes szellemi színvonal kialakítása.

Egy dolgozó értelmiség jelentkezése, aki a magasabb irodalmi kifejeződés síkján nemcsak művészeti értelemben hason, hanem szakszerűsége teljes latbavetésével közösségi életünk minden ágában utmutató, színvonal-emelő, életfölbületet alakító erő legyen, vagyis hogy az értelmiség mai korszerű feladatát töltse be, annak egész népi szociális elkötelezettségében.

Népközösségünk mai jellege elsősorban nem a hatalomgyakorlás, hanem a közösség egységének belső erőgyűjtése egy átfogó, megerősítő, értéktartalmi szellemi mozgalomban. Amelyre több szempontból van szükség: 1) nemzeti művelődésünk 25 év alatt elvesztett értékeinek pótlása; 2) mert nem rendelkezünk a szellemi művelődés megfelelő intézményeivel; 3) mert kellenek az irányító tekintélyek; 4) mert a szakmunka alkotó, építő érték mérője elengedhetetlen; 5) mert az értékes közmunkálkodás a közélet egészséges élesztője; 6) mert az érték kiválasztásának és így a helyes haladásnak ez az útja; 7) mert az alkotó munka példája nélkül nincs életerős munkaközösség és 8) nincs időnk egy pillanat sem, amit elveszthetnénk! Mindebből világos, hogy nekünk egy nagy néprevelő szellemi munkaközösségre van szükségünk. Ez határozza meg azt, hogy nem egy-

nekre és csoportokra építünk, hanem a közösség minden alkotó tagjára, kivétel nélkül!

Jól i merjük értékeinket és ezért bizunk és bizunk. Az is bizonyos, hogy kezdeményezésünk új. Tudjuk ennek kezdeti nehézségeit is. De kérünk mindenkit, a keret egyszerűsége ne befolyásolja kedvüket. A feladat a helytállás kulturánkért! Annak elhivatottságáért. Orvosaink a népegészségügyet szolgálják, ügyvédek az igazságot, mérnökeink a magyar otthon-építést, papjaink az igazabb keresztényi lelkiéletet, tanáraink az ifjúságot és a magasabb művelődési színvonalat, tanítónk a mélyebb, alkotóbb, közvetlenebb népművelődést, művészeink a lélek tisztultabb, igérbő bensőségét és mind, együtt a lélek és tudományosság Széchenyi megálmodta művelt magyarságát, akik újabb és újabb ezerévekbe lehelik be a magyar kultúra történelmi, sajátos, halhatatlan értékeit. Ebben a szolgálatban nem lehet véleménykülönbség közöttünk!

A várakozás oly döntő idején ma már messze túl vagyunk. Az együttműködés kerete megerősödött és az, valóban széles alapu. Ez az alap építő elgondolásban valóban egységes: nemzeti és keresztény. Ez az egység bizonyos. És már olyan tény, hogy már magának e bizonyosságnak megszerzése is megindult munkánk folytatását sürgeti. Szellemi életünk tehát ingadozásmentesen egyenesen fejlődhetik. Széthúzó erők nincsenek és nem is jelentkeztek! Közszellemünk egészséges. Ennek a tudata lemérhetetlenül nagy.

És a nép?... Vajon a nép felfigyelt-e sorsdöntő mozgalmunkra? Érez-e közösséget vele? Magának vallja-e ezt? Végeredményben ez dönti el mozgalmunk értékét. A népi tudat azonos-e kulturánk benső erkölcsi állományával és így követi-e értelmiségünk utmutatását? Az erre való felelet dönti el, hogy nemzetszervezetünk élő test-e? Azt hisszük, hogy mi vagyunk az elsők, akik ezt a kérdést ilyen meghatározott alakban feltesszük. És a feletet is megadjuk.

Ném feltevésekben, hanem a nép által nyújtott tényekben. Zászlóbontásunk után meglepő volt a visszhang népünk részéről. Kezdetben csak örömteli, biztató jeleknek vettük népünk nagyszámban érkező munkáit. Mikor aztán e munkát szüntelenül jöttek munkre, az egyes munkák egyéni elbírálásaival, egy nagy és általános és döntően, egységes magyar állásfoglalást láttunk megnyilatkozni az érkező

népi munkákban. Többé már nem egyénéről volt szó hanem magának az egyetemes népi lelkiéletnek jelentkezéséről. És most már e lelkiéletet vetjük vizsgálat alá.

Egyszere lehetősége nyílt annak, hogy népi szellemiségünk egész erkölcsi és értékállományát áttekinthessük. És ez fontosabb mintha egykét ugynevezett östehetség jelentkezett volna. Jelentkezett ahhoz hasonló is. Mi azonban az östehetség kérdésében azon az állásponton vagyunk, hogy az östehetséget fel kell karolni, segíteni a kellő műveltség megszerzésére, mert enélkül a tehetség — és csak tehetség van és nem östehetség holt anyag csak, szárnyak nélkül. Az alább bemutatandó munkák tehát kizárólag mint a népi szellemiség megnyilatkozásai kerülnek bemutatásra és nem, mint tehetségek!

És pedig azok a munkák, amelyek egy-egy döntő lelki tartalom egész meghatározó jelentőségét tárják föl. A szerzőknél csak a név kezdőbetűit adjuk.

Első versünk a magyar otthon, a kicsi-magyar otthon egész bensőséges lelkiéletét feltárja. Az imában lélegző, munkás hazaszeretében és kölcsönös, egymásért esdő szeretettel élő családtagok elválaszthatatlan egységét tükrözi szívből jött őszinteséggel. Ez, a szétszakíthatatlan magyar családiasság és a szülő ház örök emberi tartalmát tükröző vers, a népi lélek tisztaságát, kulturális fogékonyságát és megingathatatlan emberi rendjét hirdeti.

(Szerdán folytatjuk)

Hirdetmény

Az Élelmezési központ és Ellenőrző hivatal 2837 sz. rendelete alapján a napi kenyér vagy liszt szelvény napi 350 gram kenyérré vagy 250 gram lisztre jogosít. (7.5 kg liszt havonta)

A havi gríz szelvényekre 1944 jan. 1-től kezdve 125 gram gríz jár.

Ezen rendelkezéssel az 1943 július 30-án 2997 sz. alatt kiadott liszt- és kenyérszelvények amelyek 275 gram lisztre szoltak — érvényüket veszítik.

Holzner,

városi élelmezési hivatal főnöke

VESZEK:

Jókarban levő női varrógépet, több asztalt és széket, zsirosbödönt, réz- vagy vasütőt.

Cím a kiadóhivatalban. — — 2

KERESEK egyedülálló, megbízható asszonyt 5

házevezetőnek,

aki a házevezetés minden ágában jártas.

Cím a kiadóhivatalban.

„Gyöngykaláris“

Az 1943 december 22-re kitűzött és elmaradt előadást **1944 január 5-én szerdán este 7 órai kezdettel tartják meg a Városi színházban. Az e napra kiváltott 2. sz. sárga jegyek ezen előadásra érvényesek**

Füszerezletberendezést

felszereléssel megvételre keres

a **DMKSz Beszerzési és Fogyasztási Szövetkezete k. f.**
Nagykikinda. 1380

Pound haldoklik

Velence, jan. 4.

Sir Dudley Pound, az angol hadiflotta volt főparancsnoka, akit nemrégiben megromlott egészségi állapota miatt Cunningham tengernagy váltotta le, a halállal vívódik. Egészségi állapota az utóbbi napokban teljesen leromlott és életbenmaradására alig van remény.

Nyilttér

(Ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség).

Nyilatkozat

Miután feleségem, szül. Lestyánski Anna minden ok nélkül elhagyta a házamat. Ezután figyelmeztetek mindenkit, hogy semmiféle cselekedeteért nem vállalom felelősséget és esetleges tartozásait ki nem fizetem.
Beeskerek, 1943 december 30.

Leopold József
mészáros és hentes,
Horthy Miklós utca 9.

Eladó 12 HP Sendling
DIESEL-MOTOR
daráló vagy kisebb villanytelep hajtására
Pavlovics Zsiva, Masarykova 22. sz.

Rádióműsor

Budapest I. állandó hétköznapi
műsorszámai

6.00 „Úzen az otthon“. A Vöröskereszt bajtárs rádiószolgálat. — 6.25 Ebresztő. Torna. — 6.45 Reggeli zene. — 7.00 Hírek. Közlemények. — 8.00 Hírek német, román, szlovák ruszin és szerb nyelven. — 8.35 Délelőtti muzsika. — 10.00 Hírek. — 11.10 Nemzetközi vízjelző szolgálat. — 12.00 Pohász. Himnusz. — 12.40 Hírek. — 1.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. — 2.30 Hírek. Műsorismertetés. — 4.45 Időjelzés Hírek. — 6.50 Hírek. — 9.40 Hírek. — 11.45 Hírek.

SZERDA, JANUÁR 5.

Budapest I.

10.15 A S. ékesfővárosi Tűzoltózenekar. — 11.15 Budapesti Szalonzenekar. — 11.40 „Az anya“. Somay Károly elbeszélése. — 12.10 Rendőrzenekar. — 2.00 Zenekari muzsika. — 3.00 A Mária Terézia 1. honvédsereg zenekara. — 3.30 A virágok népdalainkban. Gaál István dr. előadása. — 4.20 Muzsikáló zenei lexikon. — 5.00 A líra él! Petarca. — 5.20 Az Orlyánczenekar játszik a Bristol szállóban. — 7.00 A rádió hangversenydobogója. — 8.05 „Hogyan ütött Mimóza kilencet?“ Felolvasás. — 8.35 Se szó, se beszéd — muzsika. — 10.40 Ki mit szeret?

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 6.

Budapest I.

8.00 Szózat. Reggeli zene. — 8.45 Hírek. — 9.00 Egyházi ének és szentbeszéd a főutcai Szent Flórián görögkatolikus magyar plébániatemplomból. — 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a ferencrendi plébániatemplomból. — 11.15 Evangélikus istentisztelet a Deákteri templomból. — 12.00 A Székesfővárosi Zeneár. — 2.00 Művésziemezek. — 3.00 Háborús nehézségek leküzdése a t. h. zenek. takarmányozásában. — 3.25 Magyar nóták. — 4.10 Művetek iskolája. — 4.30 Szalonzenekar muzsika. — 4.50 Hírek. — 5.00 Olasz film-muzsika. — 5.30 Az Operaház előadásának ismertetése. — 5.35 Az Operaház előadásának közveitése. — Az I. felv. után Hírek. — A II. felv. után Korondi taplások. Gáspár Gyula előadása. — 9.00 Mindenből egy keveset. — 9.40 Hírek. — 10.40 Táncczene. — 11.45 Hírek.

A szerkesztésért és kiadásért felel
Üzvegy dr. Mara Jenőné
Uri (Herren) ucca 7.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Beeskerek (Nagybeeskerek)
Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3.